

Zpracovala:

Chalánková Martina, Havelka Filip, Lhotská Ivana, Ovesná Věra, Pavlišťková Marie, Rajnochová Jana

Odborný poradce:

MUDr. Urbánek Jaroslav

MUDr. Šternberský Jan

Použitá literatura:

Stryja J. a kol.: Repetitorium hojení ran 2. Geum 2011, 371 s.

Pokorná A., Mrázová R.: Kompendium hojení ran pro sestry. Grada 2012, 191 s.

Zdroje obrazová část:

http://www.lecbarany.cz/images_obsah/produkty_aplikace/600x600/474.jpg

<https://www.google.cz/search?q=b%C3%A9rcov%C3%BD+v%C5%99ed&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=EsrTUaOwHcTG7Abl14D4CA&sqj=2&ved=0CEIQsAQ&biw=1280&bih=870>

Fm-L009-027-EM-029 (v1)

Kontakt

Klinika chorob kožních a pohlavních

Fakultní nemocnice Olomouc
Zdravotníků 248/7, 779 00 Olomouc
tel.: +420 588 411 111
e-mail: info@fnol.cz
www.fnol.cz

Ambulance

tel.: +420 588 444 527

Provozní doba:

PO až PÁ

7:00 – 12:00 a 13:00 – 15:00 hodin

Fakultní nemocnice Olomouc
profesionalita a lidský přístup

Péče o chronický bércový vřed

edukační materiál pro pacienty

Definice onemocnění - bérkový vřed je chronická rána, která zasahuje různě hluboko do struktur kůže a podkoží.

- léčba bérkového vředu může být dlouhodobá (i několik let)
- často bolestivé onemocnění, významně snižující kvalitu života
- bérkové vředy se vyskytují na dolních končetinách nejčastěji v oblasti vnitřního a zevního kotníku, méně často v jiných lokalizacích

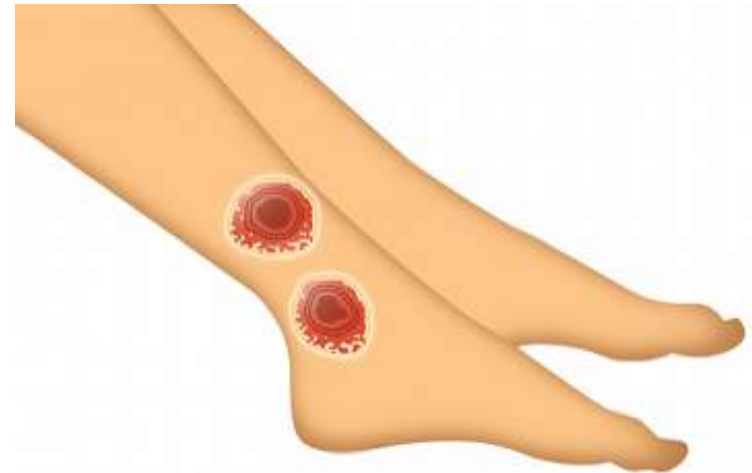
Dělení bérkových vředů dle příčiny vzniku:

- 1) Bérkový vřed žilního původu - je nečastějším typem bérkového vředu. Tvoří až 90% všech bérkových vředů. Vzniká v rámci chronické žilní nedostatečnosti způsobené křečovými žilami dědičného původu nebo po prodělaném zánětu žil.
- 2) Bérkový vřed tepenného původu - při ateroskleróze tepen dolních končetin nebo u pacientů s komplikovanou cukrovkou.
- 3) Vaskulitidy - zánětlivé postižení cév při poruchách imunitního systému s tvorbou protilátek proti buňkám vlastního těla s následnou možností vzniku kožních defektů.
- 4) Poúrazově vzniklé kožní defekty.
- 5) Ulcerující nádory - nejčastěji kožní nádory s rozpadem tkáně až do podoby bérkového vředu.
- 6) Neurotrofické vředy - vředy vzniklé v souvislosti se změnami na nervových vláknech.

Výše uvedené příčinné faktory se mohou také vzájemně kombinovat.

■ Komplikace při léčbě bérkového vředu

- Mikrobiální ekzém v okolí rány, kontaktní alergie na aplikovaná léčiva.
- Růže (erysipel) – bakteriální infekce kůže, která je provázena horečkami, zarudnutím a otokem dolní končetiny.

■ Jak správně přikládat kompresivní obvaz

- Elastický obvaz přikládáme ráno vleže – před svěšením končetiny z lůžka.
- Nejvhodnější je krátkotažný typ obinadel šíře 8 až 10cm.
- Obinadlo přikládáme v hustých otáčkách.
- Tlak, který obinadlo vyvíjí, je nejsilnější v oblasti kotníku a polevuje směrem ke kolenu.
- Přikládáme nejčastěji od prstů přes patu směrem nahoru (většinou pod koleno). Pozor nelze provádět bandáž až od kotníků.
- Správně aplikovaná bandáž nesmí bolet.

■ Čeho se máte vyvarovat?

- Dlouhodobého sezení a stání.
- Působení vyšších teplot (sauna, horké koupele).
- Nevhodné obuvi (vysoké podpatky, boty bez podpatků jsou rovněž nevhodné).
- Poranění dolních končetin.
- Nošení příliš těsného oděvu.

■ Léčba

Léčbu bércového vředu lze uskutečnit cestou:

- praktického lékaře
- specializované ambulance (ambulance pro léčbu chronických ran, kožní ambulance, chirurgická ambulance)
- u těžších případů i hospitalizace, obvykle na kožním oddělení

Léčba musí být zaměřená na příčinu onemocnění a odpovídat momentálnímu stavu rány (vzhled spodiny bércového vředu, velikost, hloubka vředu a změny v okolí).

Vzhledem k těmto okolnostem musí být léčba každého bércového vředu posuzována individuálně.

Léčbu bércových vředů můžeme rozdělit do několika skupin, přičemž jednotlivé léčebné postupy se často prolínají:

- A) Místní léčba - spočívá ve správném ošetřování bércového vředu.
- B) Kompresivní léčba - se využívá v léčbě bércových vředů žilního původu. Aplikují se zejména elastická obinadla s krátkým tahem, případně kompresivní elastické punčochy.
- C) Chirurgická léčba - vyčištění spodiny vředu ostrou lžičkou, transplantace kožního štěpu a další plasticko-chirurgické výkony.
- D) Celková léčba - je cílená na příčinu onemocnění, spočívá obvykle v léčbě oběhových a dalších přidružených onemocnění. Součástí je i léčba bolesti.
- E) Režimová opatření - cvičení, polohování dolních končetin, redukce nadváhy.
- F) Ostatní pomocné metody - např. lymfodrenážní terapie nebo použití biostimulačního laseru.

■ Jak bércový vřed ošetřovat

- Bércový vřed sprchujeme nebo oplachujeme světlým roztokem hypermanganu 15 – 20 minut a pomocí gázového čtverce mechanicky odstraníme povlaky ve spodině rány a zbytky mastí.
- Po ošetření přikládáme dezinfekční obklady (např. roztok Prontosanu, Cytealu, hypermanganu) a necháme působit nejméně 30 minut. Při celkové hygieně mýdlo a šampon bércovému vředu neškodí.
- Okolí rány ošetříme vhodnou mastí nebo zinkovým olejem tak, aby byla pokožka chráněna před nežádoucím účinkem sekretu z rány.
- Léčebný prostředek nanese na hydrofilní gázu a přiložíme do rány. Následně se provede upevnění gázy obinadlem.
- U vředů zapříčiněných žilním onemocněním navineme kompresivní obvaz.

V současnosti se kromě klasického ošetření používají v léčbě bércových vředů moderní prostředky pro tzv. vlhké hojení ran. O vhodnosti jejich užití včetně typu materiálu, způsobu a četnosti ošetření rozhoduje lékař či ošetřující personál.